

Othello, BMCie / Foto Keoon

Etcetera: Vind je die kritiek op de Vlaamse bekrompenheid en op het katholicisme nog relevant? Hoort die niet bij een generatie die ouder is dan de jouwe en die in de jaren zestig aan het woord kwam (Claus, Geeraerts)? Jouw generatie heeft die bekrompenheid niet meer aan den lijve ondervonden, toch stel je ze expliciet aan de orde in Voader?

Perceval: Voader gaat niet alleen over het katholicisme, ook over het gezin als hoeksteen van de samenleving. Ik heb dat wel meegemaakt. Wat me fascineert zijn de auteurs van de vorige eeuw zoals Strindberg en Tsjechov, alles wat voortkomt uit een rigide Victoriaanse denken. Je kan natuurlijk zeggen: we hebben intussen Freud gehad, de seksuele revolutie,... De façade is inderdaad veranderd, maar niet de wortels van de mens, die zijn nog steeds aangetast door het Victoriaanse denken, daar zijn nog steeds culturele littekens van te vinden. De

duidelijke tekens waar ik van hou, vind ik bij Tsjechov en Strindberg. Claus verwijst alleen maar naar het katholicisme als doemdenker en kleinhoeder, terwijl de mens zelf natuurlijk kleingehouden wil worden. Dat vind ik bij Strindberg veel duidelijker dan bij Claus.

Etcetera: Worden die duidelijke tekens geen clichés?

Perceval: Hoe meer ik tegen clichés vecht, hoe meer ik merk dat ze inderdaad waarheid bevatten. *Strange Interlude* werd afgedaan als een flauw familieverhaal, maar wat zijn de stukken van Sophocles anders dan familiedrama's? Ik geloof in een terugkeer van de dingen, ook historisch. Maatschappelijke fenomenen duiken steeds weer op, weliswaar in andere vormen en onder andere namen. Hoe cliché het ook moge klinken, je kan dit fin-de-siècle perfect vergelijken met het einde van de vorige eeuw, niet alleen politiek of historisch, een hele boel din-

gen komen terug: de uitroeïngsziekte, de verwarring, de economische onzekerheid,... In zekere zin zijn dat inderdaad clichés, maar ik voed mijn kinderen op dezelfde manier op als mijn vader mij opvoedde, ook al had ik gezworen het nooit zo te zullen doen.

Vaudeville

Etcetera: Nog even terug naar de Vlaamse context. Je hebt eens gezegd dat je in klassieke stukken steeds op zoek was naar Vlaamse elementen. Naar aanleiding van Voader sprak je van een 'Vlaams expressionisme'. Is dat laatste een historische verwijzing?

Perceval: Nee, het betekent voor mij louter dat de realiteit soms het theater overstijgt waardoor ze expressionistisch wordt. Stap een volkscafé binnen, de toon, de klankkleur, de hardheid, het cynisme dat tussen die mensen leeft, is eigenlijk niet te esceneren. Als je dat op het toneel zet, zeggen de mensen dat je overdrijft.

Etcetera: Het teruggrijpen naar vaudevilleske en cabareteske elementen, al vanaf Othello, sluit dat aan bij wat je 'Vlaams expressionisme' noemt?

Perceval: Het sluit vooral aan bij mijn temperament. Ik lach graag. Ook dat heeft met drama, met contradictie te maken: dat je in je ondergang naar humor blijft zoeken. Dat fascineert me bij Fellini en Kantor, die tragiek vertellen met veel humor.

Etcetera: Het is dan wel mooi dat je nu in de Minardschouwburg terecht komt.

Perceval: Absoluut. Het doet me ontzettend veel plezier wanneer ik bij Boste mensen van de meest diverse pluimage in de zaal zie zitten. Ik krijg daar een soort vreugdegevoel van. Dat conglomeraat van mensen, dat vind ik mooi. Ik weet niet waarom.

Etcetera: Dat groepsgevoel van daarstraks, misschien?

Perceval: Ja, hoewel ik dat groepsgevoel niet met het publiek deel. Dat groepsgevoel is eigen aan theatermaken, denk ik. Theater is een vreemde mengeling van narcisme en exhibitionisme. Je moet narcist zijn om jezelf op de scène belachelijk te maken. Anderzijds toon je via het materiaal van anderen wat je in een interview niet gezegd krijgt, wat je voelt en wat je wil delen. Dat heeft te maken met een algemeen menselijk verlangen om iets te delen, geborgenheid.

Etcetera: Je gaat heel vrij om met de teksten die je gebruikt. Je hebt eens gezegd dat je Maatschappij Discordia beschouwt als een model voor hoe een tekst moet geanalyseerd worden, maar niet hoe hij moet geësceneerd worden.

Perceval: Ik heb veel respect voor Discordia. Het is een gezelschap met een zeer persoonlijke taal. In dat opzicht is het een model. Alleen vind ik dat hun voorstellingen te zeer gaan over acteurs en niet over mensen, over hoe een acteur anno 1992 tegen theater aankijkt en daaraan maken zij hun vertelling ondergeschikt. Ik ben niet ontroerd door een acteur die nadenkt over zijn vak. Dat vind ik ook meer voor het café. Ik word gesubsidieerd voor het maken